

Пропаст економских стратегија и вођства се крије иза готово истовременог колапса тржишта, вере у еурозону и америчку економију. Нема потребе да за све то окривљавамо аналитичаре: власти у Европи и САД нису биле у стању да се суоче с реалним стањем глобалног тржишта и са конкуренцијом из Азије те стога заслужују да сносе кривицу.

Посматрао сам многе финансијске кризе изблиза и знам да је за успех потребно пронаћи јасан начин, технички могућ и заснован на друштвеним вредностима. Изостала је и прекоокеанска сарадња. Ни Европа ни Америка нису дијагностиковале проблем да су оба континента заслепљена глобализацијом.

Послови радника у производњи и нове инвестиције у индустрију су се изгубили у међународној конкуренцији. Запосленост у Европи и САД је одржавана само градњом приватних објеката и ниском каматном стопом све док и тај балон није пукао.

Опоравак не зависи од новог „балона градње“, већ у унапређењу вештина, повећању извоза и јавних инвестиција у инфраструктуру и на енергији са малом потрошњом угљоводоника. Уместо тога Европа и САД се врте у круг и предлажу стимулирајуће пакете који су и даље орјентисани на потрошњу без икаквих визија о инвестирању.

Макроекономска политика не само да није отварала радна места већ није била у складу ни са основним друштвеним вредностима. Да будем јаснији, имати добру социјалну политику не значи имати велики дефицит.

Јавни дуг је већ јако велик и у Европи и у САД. Значи да је потребно имати другачији баланс између резова, социјалних сервиса и повећања пореза богатима.

Једноставна чињеница је да глобализација није само погодила раднике већ је и отворила врата глобалним богаташима. Они су добили могућност да инвестирају у високо профитабилне пројекте у земљама чија економија је у развоју.

Порези у корист богатих

У међувремену су, како је недавно рекао Ворен Бафет, успели убедити своје владе да смање порез на добит и високи доходак, а све због глобалне конкуренције. Пореска стопа је остала иста иако су се неки политичари противили томе.

На крају испада да је све ово највише погодило сиромашне, почевши од глобалног тржишта па све до могућности да богати уз ниске порезе чувају свој новац по целом свету.

Побољшање фискалне економије на оба континента би стога утицало на три ствари:

Прво, повећале би се инвестиције у инфраструктуру и у људске ресурсе.

Друго, смањило би се беспотребно трошење новца као нпр. на слање војних трупа у Ирак, Авганистан и Јемен.

Треће, избалансирао би се буџет на средњем нивоу кроз повећање пореза на високи доходак и на међународне корпорацијске профите који су могући због рупа у закону и прекоокеанских пореских закона.

Повећање извоза је још једна недовољно истражена могућност напретка. То се делом може постићи усавршавањем вештина и технологија, што је још један разлог да се не смањује буџет за образовање. Али с друге стране се то може постићи и бољом

финансијском политиком.

Кина је зато продала Африци инфраструктурне пројекте вредне милијарде долара годишње који се финансирају кинеским дугорочним кредитима.

С друге стране, Европа и Америка су дословно предале то тржиште Кини недовољним финансирањем Африке и других економија у развоју.

Политика националних влада

Последња ствар која је потребна за опоравак је свакако ефикасност политичког врха.

У Европи су заједнички договори унутар Европске уније замењени политиком националних влада. Споразум између Француске и Немачке је последњи пример за то. Већ месецима о судбини Европе одлучују избори у Немачкој.

Европска Централна банка је толико подељена да је и она занемарила своју кључну улогу, а то је стабилизација тржишта. Нема шансе да ће евро преживети уколико кључне европске институције наставе бити тако слабашне, споре и подељене.

Сједињене Државе су исто тако упале у бунар сектора, класа и регионалних интереса.

Председник Барак Обама је лидер који чека да види да ли ће га позвати конгресни моћници. Уопштено речено, САД не могу просперирати све док њихови политичари следе интересе који финансирају њихове бесконачне политичке кампање.

Слаб опоравак европске и америчке економије се огледа у овим фундаменталним принципима. Нема стратегије раста, постоји само нада да ће уплашени и дуговима

покорени потрошачи поново почети куповати куће које им не требају и које себи не могу приуштити.

Тужно је да ће се због ових глобалних економских токова наставити затварати радна места и исушивати капитал све док не дође до оживљавања јасног и концентрисаног вођства. До тад ће тржиште пливати у водама несигурности.

(Превод: Ена Стевановић)

(PCE)